

Muzica lui Mircea Kiraly amintește de Nino Rota, iar repetarea obstinată a motivului, în coda prelungită a spectacolului, agasează. Decorul lui Horațiu Mihaiu este, pe cât de *high-tech*, pe atât de aerisit și expresiv. Costumele lui McRanin sunt bine gândite: funcționale și expresive. Latura multimedia, asigurată de Lucian Moga, acționează eficient, mai ales proiecțiile pe ecrane ținute în fața interpreților, care sunt o noutate. Cele pe fundalul roabelor manipulate de roabe sunt involuntar comice. Problema mediilor electronice în teatru este încă de discutat, deoarece efectele, ca și în cazul siturilor *web*, se banalizează repede.

Echipa de actrițe (plus un actor) este unitară, excelent condusă, dinamică, de un entuziasm contagios. Se remarcă, desigur, Mara Opriș, pe care am admirat-o, de curând, în rolul Fridei Kahlo. Problema ei, ca și a celorlalte, este insuficiența expresivitate în redarea textului care, așa redus cum este, din voința regizorului, are virtuți poetice majore. De altfel, tăieturile drastice din text diminuează și gradăția *suspense*-ului care, la Sofocle, este foarte bine controlată. Am remarcat dăruirea întregii distribuții, frumusețea Ilincăi Hărnuț, prestanța Ralucai Băbțan, mobilitatea și nuanțarea interpretării lui Cătălin Mareș, care a arătat cu claritate evoluția personajului său.

Rațiunea, despre a cărei înfrângere vorbește Sofocle, își ia revanșa, inspirând și dirijând demersul teatrului din Târgoviște. Se aude, în spectacol, ecoul versurilor lui Victor Hugo: „zgomotul teribil al stejarilor doborâți, la apus, hărăziți să-i fie lui Heracles rug”.

Teatrul „Tony Bulandra” din Târgoviște: Femeile din Trachis, după Sofocle. Regia: Alexander Hausvater. Mișcarea scenică: Mălina Andrei. Muzica: Mircea Kiraly. Decorul: Horațiu Mihaiu. Costumele: McRanin. Light design și video: Lucian Moga. Cu: Mara Opriș (*Deianeira, Heracles*), Rodica Ursu (*doica*), Cătălin Mareș, Radu Câmpean (*Hyllus*), Ilinca Hărnuț (*Jole*), Ioana Grigoriu, Raluca Botez (*Mesagerul*), Raluca Băbțan (*Lichas*), Maria Nicola (*Nessus*), Ramona Bărbulescu (*Acheloos*). Data premierei: 6 aprilie 2008.

Elisabeta POP

Azi ne jucăm de-a detectivii...

Cine nu-și aduce aminte de jocurile copilăriei? De minunatele jocuri în care eram liberi să fim, măcar pentru două-trei ore, ce voiam: prințese, regine, doctorițe care fac injecții, doamne învățătoare care-i învață pe copilași poezii... în timp ce băieții, prietenii și vecinii noștri erau când hoți și vardiști, când pirați sau aviatori, soldați sau pur și simplu pacienți...

Invitat la Oradea, talentatul regizor Pinczes István a dorit să se refugieze o clipă în universul mirific al copilăriei, drept care și-a ales câțiva colaboratori de nădejde și a pornit la drum. Și cum sala mare e în reparații capitale, se joacă la sala Studio. În primul rând a invitat-o pe tânăra scenografă Florina Bellinda Birea să-i creeze un spațiu de joc mirific, un pod adică, un pod al unei case în care locuiește o familie onorabilă, judecând după obiectele depozitate, probabil burgheză. Nici că se putea imagina un loc mai potrivit pentru aventurile care urmează să se petreacă. Podul, cu bârnelor lui solide, cu cotloanele întunecoase, dar , mai ales cu obiectele aparent netrebuincioase adunate de prin casă, desperecheate, uzate, roase, cu farmecul și parfumul lor special; dar ce nu era acolo! Coșuri vechi, valize,

flori uscate, oale de noapte și chiar un scaun de toaletă, oglinzi, lămpașe, un frigider ruginit, frângerii de toate mărimile, un covor jerpelit, o canapea cu arcurile rupte, o goarnă, o seceră și desigur pe-aproape – de dragul poantei! – și un ciocan și, colac peste pupăză, un lădoi imens din care se auzeau zgomote suspecte. În ladă, aveam să aflăm cam după vreo douăzeci de minute de la începerea spectacolului, se afla o pianină dezacordată, pe clapele căreia stătea întinsă Ea, unicul personaj feminin din spectacol, despre care vom mai vorbi. Recunosc că imaginația scenografei a fost debordantă: obiectele puse la dispoziția interpreților au jucat toate, iar spațiul destinat jocului a fost folosit la maximum. Nu mai puțin costumele, foarte potrivite cu năstrușnicele personaje. Cred că scenografa se află cu această lucrare la una dintre cele mai frumoase creații ale sale.

În al doilea rând, regizorul a ales trei dintre cei mai talentați actori tineri ai trupei Szigligeti, și anume: Dimény Levente, Kiss Csaba și Gajai Agnes. Cei trei interpretează cu o candoare și o poftă remarcabilă de joc pe cei trei adolescenți, Mihaly, Tamas și Eva care se întâlnesc în pod să se joace.

Dramaturgul Karpati Peter mărturisește că toată copilăria și chiar maturitatea lui, a fost fermecat de aventurile legate de Nick Carter și prietenii lui, Nick devenind eroul a sute de romane citite pe nerăsuflăte, așa cam cum sunt atrași astăzi copiii de Harry Potter.

Ei bine, tot spectacolul este joaca celor trei de-a detectivul Nick, personaj ce-i revine mereu lui Mihaly. El e neobositul căutător al dreptății, cel ce îi pedepsește pe răufăcători. Și cel mai ticălos dintre ei este Dr. Quartz, rol pe care-l preia cu o voluptate specială „durul” Tamas. Fetei i se oferă rolul senzualiei dive, Ms. Zaroni, femeia fatală, scorpia capabilă să înșele și să trișeze, o ființă capricioasă și nestatornică, dar care știe, când vrea, și să iubească pătimaș. Pentru ea se luptă, nu-i așa, cei doi... bărbați. Și o fac foarte serios, fiindcă, precum se știe, din viață adică, joaca-i joacă, dar ei chiar nutresc pentru fetișcană sentimente adevărate. Așa se întâmplă că băiețandrii nu se cruță, bătaia e bătaie și mila nu are, în nici un caz, ce căuta pe terenul lor. Ei se luptă corp la corp sau se amenință cu pistoalele, își întind capcane, se fugăresc, se amenință... Joaca celor trei e minunată, ei se zbenguie, se tăvălesc, fac trăsnaie după trăsnaie, se pun reciproc în cele mai insolite situații, unele de-a dreptul periculoase: se cațără, sunt strânși în hamac sau vârați în frigider, stau chirciți minute în șir, sar, dansează, cântă, intrând în vorbă cu spectatorii care par martorii jocului lor. De altfel, scenografa a închis ușa de intrare în sală cu o altă ușă „de pod”, așa încât spectatorilor li se induce senzația că sunt și ei închiși cu cei trei puști în podul casei. Copiii intră în joc cu ușurință, preluându-și serios rolurile: spectacolul poate să înceapă!

„Actorii” – atât cei din JOC, cât și cei adevărați – joacă, așadar, cu o bucurie vizibilă și contagioasă, dovedind calități fizice remarcabile și un antrenament serios, publicul fiind vizibil fermecat. Spectacolul este unitar, are umor și numeroase surprize, degajând pe tot parcursul multă voie bună. În același timp lansează, fără să fie nicio clipă didactic, câteva idei prețioase legate de un lucru de neînțeles: de ce oare eram doar vreo 20 de spectatori în sălița Studioului? Cu toate acestea, actorii, spre cinstea lor, au jucat admirabil, spiritul ludic nepărăsindu-i nicio clipă. Un spectacol epuizant, dar fermecător!

Teatrul de Stat Oradea, Trupa Szigligeti – Nick Carter sau soluția finală pentru Dr. Quartz de Karpati Peter. Regia: Pinczes István. Asistent regie: Fazakas Marta. Scenografia: Florina Bellinda Birea. Cu: Dimeny Levente, Kiss Csaba, Gajai Agnes. Data premierei: 17 februarie 2008.